

ANMELDELSER OG LITTERATURNYT

Ved universitetslektor, cand. mag. H. P. Clausen, overarkivar, mag. art. Vagn Dybdahl, bibliotekar, cand. mag. Kristian Hvidt, professor, dr. phil. Georg Nørregård, afdelingsleder, cand. mag. Helge Paludan, overarkivar, dr. phil. Viggo Sjøqvist og bibliotekar, dr. phil. Helge Søgaard.

Dip'omatarium Danicum 3, V, 1357–1360. Udgivet af C. A. Christensen og Herluf Nielsen. De tyske tekster af Peter Jørgensen. 1967. 456 s.

Danmarks riges breve 3, V, 1357–1360. Udarbejdet af C. A. Christensen, K. Friis Johansen og Herluf Nielsen. De tyske tekster af Ernst Dittmer. 1967. 363 s.

Det store dobbeltværk eller tredobbelte værk, hvis man også medregner facsimileudgaven skrider planmæssigt frem. I århundreder har man bestræbt sig for at samle diplomerne; men selv om det kun blev til spredte tilløb, har arbejderne gennem den lange tid ikke været uden nytte, da de danner det nødvendige forarbejde for diplomatariet, af hvis breve de fleste allerede er trykt. Det væsentlige fremskridt er en bedre og mere pålidelig tekst og fritagelsen for at samle materialet fra mange forskellige publikationer, som det tit kan være vanskeligt at få fat på. Det er en uvurderlig lettelse, at alt nu er samlet på et sted og publiceret ensartet.

Aktstykkernes værdi som kilder i modsætning til beretningerne er efterhånden så gennemdrøftet, at det er overflødigt at tage spørgsmålet op her. Med større grund kan der gøres opmærksom på, at den danske annalistik også har arbejdet med diplomerne, idet den sjællandske krønike under 1354 citerer forordningen fra

danehoffet dette år (Ellen Jørgensen: *Annales Danici*, 1920, s. 177–178). *Annales Ryenses* er mindre heldig, når den under året 1181 omtaler, at Innocens III's stadfæstelse 1216 af erobringerne i Nordtyskland med vilje er blevet tilintetgjort, da originalen stadig eksisterer (*Annales Danici*, s. 89), som diplomatariet klart gør rede for. Eksemplerne viser, hvor forskelligt de middelalderlige årbøger udnytter diplomerne, og spørgsmålet om deres afhængighed af primære kilder fortjente måske en særskilt behandling.

Helge Søgaard

Jens Engberg: Det slesvigske spørgsmål 1850–1853. (Skrifter udgivne af Historisk Samfund for Sønderjylland nr. 37). (I kommission hos Danske Boghandleres Kommissionsanstalt, 1968). 405 s.

Naturligt nok har Sønderjyllands historie i det 19. århundrede fristet en række danske historikere til indsats, og tiden nærmest efter Treårskrigen er allerede tidligere taget op til behandling af C. F. Allen, A. Thorsøe, N. Neergaard, H. Hjelholt o. fl. for ikke at tale om forfatterne af »Sønderjyllands Historie«. Alligevel er der endnu en hel del at gøre, og Jens Engberg viser med sin doktordisputats, hvorledes man ved at gå dybere i arkivmaterialet stadig kan bringe større klarhed over vigtige spørgsmål.